

Slovenski reanimacijski svet – Slovenian Resuscitation Council pri Slovenskem združenju za urgentno medicino

Slovenski reanimacijski svet, URL <http://slors.szum.si>

člani: Primož Gradišek, Mojca Grošelj Grenc, Gregor Prosen, Peter Radšel, Monika Gruenfeld, Matej Jenko, Andrej Markota, Špela Baznik, Polona Studen Pauletič

Slovensko združenje za urgentno medicino
Slovenski reanimacijski svet
Univerzitetni klinični center Ljubljana
Zaloška 7, 1525 Ljubljana, Slovenija

Ljubljana, 24. oktober 2020

Priporočila Slovenskega reanimacijskega sveta za izvajanje temeljnih postopkov oživljanja za laike in prve posredovalce, ko obstaja sum ali je bolnik okužen s COVID-19 (posodobljeno 24. oktober 2020)

Oživljanje lahko izvajajo družinski člani ali druge znane osebe iz istega gospodinjstva, če pa gre za oživljanje neznane osebe, je potrebna prostovoljna odločitev vsakega posameznika, ali bo pristopil k oživljanju ali ne, saj je **med oživljanjem velika možnost prenosa morebitne okužbe s COVID-19**; tudi osebe iz istega gospodinjstva se morajo zavedati možnosti prenosa okužbe s COVID-19; oživljanje naj bo tako **vedno prostovoljna odločitev**.

Navodila za temeljne postopke oživljanja (TPO)

- izvajanje TPO predstavlja nevarnost prenosa morebitne okužbe s COVID 19, zato vsako oživljanje druge osebe predstavlja tveganje za prenos okužbe s COVID-19. Vsak posameznik se mora prostovoljno odločiti, ali bo pristopil k oživljanju ali ne
- očividec naj si nadene obrazno masko čez nos in usta
- **nos in usta osebe**, ki ji pomagamo, najprej **prekrijemo s kirurško masko ali brisačo ali drugo tkanino**
- **ocenimo odzivnost** (pogledamo, če se oseba premika, če kašlja, če se odzove na klic ali na tresenje ramen) in če je neodzivna ali ima morebitne krče, takoj pokličemo 112 in poslušamo navodila zdravstvenega dispečerja
- **dihanje** ne ocenjujemo kot do sedaj (se ne sklanjamo nad usta in nos, pogledamo le, če se osebi dviguje prsni koš, če kašlja)
- če ocenimo, da je oseba neodzivna in da ne diha ali ne diha pravilno, izvajamo **pri odraslih** neprekinjene stise prsnega koša na sredini prsnega koša s hitrostjo 100 do 120/min, 5 cm globoko (in ne več kot 6 cm; pri otroku 1/3 prsnega koša)
- če je možnost in je prisoten še drug očividec, ga pošljemo po AED. Ko dobimo AED, ga čimprej namestimo in poslušamo navodila AED
- umetni vpihi se pri odraslih pri sumu ali okužbi s COVID-19 NE izvajajo
- prvi posredovalci morajo ob aktivaciji uporabljati zaščitno opremo, ki ščiti pred aerosolom (FFP2/FFP3 maska, očala, ki tesnijo, gasilci lahko uporabijo tudi vsak svojo celoobrazno masko s filtrom, rokavice), če pa potrebne zaščitne opreme nimajo, naj

Slovenski reanimacijski svet – Slovenian Resuscitation Council pri Slovenskem združenju za urgentno medicino

Slovenski reanimacijski svet, URL <http://slors.szum.si>

člani: Primož Gradišek, Mojca Grošelj Grenc, Gregor Prosen, Peter Radšel, Monika Gruenfeld, Matej Jenko, Andrej Markota, Špela Baznik, Polona Studen Pauletič

prinesejo le AED in naj ne vstopajo v zaprt prostor; k oživljanju naj motivirajo člane skupnega gospodinjstva ali tiste, ki so z osebo v tesnih stikih

- **pri otrocih** je večina srčnih zastojev sekundarnih in nastanjo kot posledica zastoja dihanja. Zato damo **pri otrocih najprej 5 začetnih vpihov** (usta na usta oz. usta na nos in usta) in nato izvajamo oživljanje 30 stisov prsnega koša : 2 umetna vpiha. Stise izvajamo pri otroku le z eno dlanjo oz. pri dojenčku z dvema prstoma. Pomoč aktiviramo po 1 minuti oživljanja, če oživljamo sami (1 oseba), sicer takoj. Po 1 minuti oživljanja tudi namestimo AED. Oživljanje z umetnimi vpihi pri otrocih je prostovoljna odločitev, saj predstavlja veliko tveganje za prenos morebitne okužbe. Običajno se priporoča le za osebe, ki živijo v istem gospodinjstvu oz. že imajo tesne stike.
- Pri neznanih otrocih in pri utopljenicah ne dajemo 5 začetnih vpihov oz. kakršnihkoli umetnih vpihov, temveč se držimo algoritma TPO odraslih (neprekinjeno izvajanje samo stisov prsnega koša in namestitvev AED).
- Po končanem oživljanju si je potrebno čimprej umiti roke s tekočo vodo in milom in/ali uporabiti razkužilo za roke; ko je le mogoče, je potrebno sleči oblačila, se umiti in obleči nova oblačila, ob morebitni izpostavljenosti COVID-19 je smiselno kontaktirati lokalnega epidemiologa za nadaljne ukrepanje

Pripravili:

Špela Baznik, dr. med.

Doc. dr. Mojca Grošelj Grenc, dr. med.

Matej Jenko, dr. med.

Slovenski reanimacijski svet pri SZUM

Revidirali in uskladili:

Člani Slovenskega reanimacijskega sveta pri SZUM

Doc. dr. Primož Gradišek, dr. med., predsednik Slovenskega reanimacijskega sveta pri SZUM